

FOSFOR nr. 2 (juni – juli – augustus 2005)

Inhoudstafel :

- [Edito](#)
- [Mijn gedacht](#)
- [Namibische textieldroom aan diggelen](#)
- [Interview met Alípio de Oliveira](#)
- [Na noodhulp kan heropbouw van Sri Lanka beginnen](#)
- [Wat denkt u over FOS?](#)
- [1 mei voorbij](#)
- [Feestelijke solidariteit in Gent](#)
- [Wereldvrouwenmars voor een andere wereld](#)
- [Duurzaam sparen en beleggen: ook in jouw gemeente?](#)
- [Zimbabwe na de verkiezingen: Vakbondsleiders vrezen voor hun leven](#)
- [Wereldkeuken: Camarao Grelhado Piri Piri](#)
- [Uitleiding Chris Van den Bossche](#)
- [FOS-spotting](#)

Edito

Afrika, dat is armoede, oorlog, honger en ellende. Veel meer sijpelt er niet door in onze media over dit gigantische continent met 54 landen. In deze Fosfor laten we onze partners uit Namibië, Angola en Zimbabwe aan het woord. Met verhalen over uitbuiting, corruptie en repressie, jawel. Niet om de clichés te bevestigen, maar om hun dagelijkse strijd en hun zoektocht naar alternatieven voor het voetlicht te brengen. En om de vinger te leggen op de oorzaken. Zo blijkt uit het komen en gaan van textielreus Ramatex in Namibië, dat Afrika weinig heil te verwachten heeft van een wereldeconomie zonder handelsbarrières. Tegen alle beloftes in, zullen de spelregels voor het vrij verkeer van goederen en diensten, er niet voor zorgen dat arme landen meekunnen met de trein naar vooruitgang en ontwikkeling. Integendeel. Bedrijven gaan op zoek naar landen waar mensen wanhopig genoeg zijn om kleren en toestellen tegen een hongerloon te produceren. Zonder die wanhoop en armoede, maakt de geglobaliseerde economie geen schijn van kans. De zoektocht naar een alternatief beleid, moeten wij en onze partners in het Zuiden verder kunnen zetten.

Annuschka Vandewalle
Algemeen Secretaris FOS

[FOSFOR: inhoudstabel](#)

Mijn gedacht

Afrika heeft zijn onderontwikkeling aan zichzelf te danken!

Om de armoedespiraal in Afrika te doorbreken, moet Europa dringend meer investeren in Afrika. Oorlogen en conflicten haalden er immers de hele maatschappij onderuit. Schuldkwijtschelding is broodnodig, want de torenhoge interesten zijn onmogelijk af te lossen. Door die interesten kunnen overheden onmogelijk investeren in hun lokale economie, gezondheidszorg en onderwijs. Exportsubsidies en dumping van westerse producten tegen spotprijzen moeten stoppen, want ze ruïneren de lokale boeren.

De sociale samenhang is in veel regio's volledig verdwenen door de moordende HIV/AIDS epidemie, die zo goed als elke familie treft. Voor de Europese Unie moet het gevecht tegen deze ziekte een prioriteit zijn, politiek én financieel.

Anne Van Lancker, sp.a europarlementslid

Er is in Afrika inderdaad veel armoede. De oorzaken liggen deels binnen Afrika, zoals wanbeheer en corrupte bewindslieden die de staatskassen plunderen. En de koloniale politieke systemen die we geërfd hebben, zijn ook nooit aangepast aan de Afrikaanse verscheidenheid, wat de aanleiding is tot veel van de conflicten. Maar de oorzaken die buiten Afrika liggen, wegen wel degelijk door. Zo mogen Westerse banken het geroofde staatsgeld op rekeningen bewaren. En moeten Afrikaanse landen hun markten openstellen voor Europa. Zodat Europa haar gesubsidieerde landbouwproducten tegen dumpingprijzen kan aanbieden, terwijl ze de eigen markt wel netjes afschermt. Dat is allemaal toch ontzettend hypocriet?

Kwaku Acheampong, FOS-regioverantwoordelijke Engelstalig Zuidelijk Afrika

[FOSFOR: inhoudstabel](#)

Namibische textieldroom aan diggelen

Op de puinhopen van de globalisering

Terwijl China Belgische varkens invoert, gaat rundsvlees uit Botswana en Namibië in Nederlandse supermarkten dagelijks als verse filet Americain over de toonbank.

Onze Noordzeegarnalen worden eerst in Marokko gepeld, en in Kameroen eten de mensen nu de goedkopere Europese kippenvleugeltjes en -pootjes. Welkom in de nieuwe wereldeconomie!

Volgens vele beleidsmakers zal de geglobaliseerde economie de armoede uit de wereld helpen, en een eind maken aan de erbarmelijke sociale omstandigheden van arbeiders in lageloonlanden. De gebeurtenissen van de afgelopen weken in de textielsector van zo'n lageloonland als Namibië, laten helaas een totaal ander beeld zien. De gebeurtenissen van de afgelopen weken in de textielsector van zo'n lageloonland als Namibië, laten helaas een totaal ander beeld zien. Het van oorsprong Maleisische textielbedrijf Ramatex, sinds 2002 actief in Namibië, haalde daar nog maar eens alle media. Deze keer omdat dochterbedrijf "Rhino Garments" op 17 mei de deuren heeft gesloten, wegens een gebrek aan bestellingen van Amerikaanse klanten. De 1635 Namibische arbeiders verliezen hun job. Bij het moederbedrijf zelf staan meer dan 4000 arbeidsplaatsen op de tocht. De firma zou plannen hebben om zich in China te vestigen.

Vakbond zondebok

In het licht van deze dreiging werd vanuit het Namibische Ministerie van Handel en Industrie onmiddellijk met de vinger gewezen naar "mensen die de ontluikende Afrikaanse textielindustrie willen vernietigen." En in het bijzonder naar een internationale textielvakbond, die in Brussel gevestigd is: de International Textile, Garment, and Leather Workers Federation. Die had namelijk een brief gestuurd naar de Namibische president en naar de Amerikaanse afnemers van Ramatex, om de barslechte werkomstandigheden binnen het bedrijf aan te klagen. Een woordvoerder van het ministerie verklaarde dat die brieven vernietigend waren voor Namibië. Ook al had de

internationale textielbond nooit om een boycot van Ramatex gevraagd. Ze had gewoon haar Namibische lid, de vakbond NAFAU (de Namibia Food and Allied Workers Union), willen steunen in de strijd voor de rechten van de werknemers in het bedrijf. En daar had ze alle reden toe.

Wel ver, niet duur

Dat Ramatex zich in Zuidelijk Afrika wilde vestigen, had onder meer te maken met een verdrag dat Afrikaanse landen toelaat om taxvrij naar de Verenigde Staten te exporteren. Afrikaanse landen zouden zo hun economieën kunnen openstellen en meebouwen aan de vrije wereldmarkt.

De keuze van de textielgigant viel uiteindelijk op Namibië. De regering had dan ook verregaande toegevingen gedaan, om te kunnen winnen van Zuid-Afrika en Madagaskar: het bedrijf kreeg een heuse vrijhandelszone met een belastingvrijstelling van 99 jaar. Daarboven legde de overheid nog eens 100 miljoen Namibische dollars gemeenschapsgeld op tafel voor de basisinfrastructuur van het bedrijf, en ze zorgde voor een sterk gesubsidieerde water- en elektriciteittoelevering. Ramatex beperkte zich tot het importeren van prefab fabriekspanelen en machines in containers, en beloofde voor minstens 5000 nieuwe jobs te zorgen. Namibië ging ervan uit dat een goed boerende textielsector voor een verdere opleving van de industrie, bijvoorbeeld de lokale katoenteelt, zou zorgen.

Textieldroom aan diggelen

Nu, drie jaar later, nemen de geruchten toe dat het bedrijf weer ingepakt zou worden om de prefab panelen en machines naar China te verschepen. De hele Namibische textieldroom dreigt uiteen te spatten. Voor de duizenden Namibische werkkrachten ligt er nog uitzichtlozere armoede in het verschiet. In het ergste geval blijven enkel de funderingen van de fabriek over, van bitter weinig waarde voor de lokale economie. Het plaatselijke Labour Resource en Research Instituut (LaRRI), een partnerorganisatie van FOS, had nochtans van bij het begin met gewaarschuwd voor blind geloof in globalisering en voor de dubieuze bedoelingen van Ramatex. In 2003 berekenden ze al dat de openbare middelen die in het bedrijf werden geïnvesteerd, overeenkomen met 3 jaar loon voor alle Namibische arbeiders van het bedrijf.

Volgens Herbert Jauch, directeur van LaRRI, speelde Namibië het globaliseringspel alsof het niet anders kon dan op de eisen van Ramatex in te gaan: "Zo kon het dus, dat een rijke transnationale onderneming, met een winst van maar liefst 300 miljoen dollar in 2004, werd meegesubsidieerd door de Namibische bevolking. Ondanks de overeenkomst die het bedrijf in september 2002 met de vakbond NAFAU sloot, heeft het nooit de bijzonder lage lonen verhoogd en veroordeelde zo zijn arbeiders tot een leven in armoede. De door het bedrijf veroorzaakte grondwatervervuiling, die een blijvend effect zal hebben op Namibische bevolking, werd aanvaard met de idee 'dat is nu eenmaal de prijs die betaald moet worden.'"

De andere weg

Herbert Jauch spreekt van een klassiek voorbeeld van een 'race to the bottom' op het vlak van arbeids- en leefmilieunormen. "Het is bijzonder naïef om te denken dat Namibië of enig ander Afrikaans land zal kunnen concurreren met China, onder de huidige regels van de wereldeconomie. Nu krijgt Namibië alleszins de rekening gepresenteerd voor het avontuur in de globale textielindustrie en de speciale voorrechten voor Ramatex. Maar waarschijnlijk vormt Namibië slechts een tijdelijke halte voor Ramatex, een van de vele bedrijven in de textielindustrie die wereldwijd zoekt naar competitieve voordelen. De plannen om naar China te verhuizen hebben duidelijk niets te maken met de brieven van

internationale vakbonden of om het even wie. De ervaring in vele ontwikkelingslanden leert dat rekenen op de welwillendheid van buitenlandse investeerders, gekoppeld aan repressieve arbeidsvoorwaarden en milieudegradatie, eerder een ramprecept is dan een weg naar duurzame ontwikkeling op lange termijn. Dit is één van de harde lessen uit het Ramatex-verhaal. Hoe sneller wij alternatieve, rechtvaardige beleidslijnen ontwikkelen, hoe beter onze kansen zijn op een ontwikkeling die aan de benadeelde meerderheid van onze mensen ten goede zal komen."

Alle wegen leiden naar China

In 1974 werd het 'multivezelakkoord' gesloten. Daarmee wilden rijke landen de toevoer van textiel uit lageloonlanden tot hun markten beperken. Van die landen kregen er 47 quota toegekend voor de export van textiel naar de Westerse markten. In 2004 mocht Cambodja bijvoorbeeld ter waarde van 1,4 miljard dollar katoen en zijde naar de Verenigde Staten exporteren. Textielbedrijven gingen op zoek naar de goedkoopste landen, die hun quota nog niet bereikt hadden, om daar hun productie te vestigen. Tot op 24 december 2004 die quota werden opgeheven. Nu staat het textielbedrijven vrij om naar de goedkoopste en productiefste lageloonlanden te gaan, namelijk China en India. De algemene verwachting is dat ze dat dan ook massaal zullen doen. Namibië staat dus verre van alleen in dit textieldrama. Een land als Bangladesh vreest op korte termijn één miljoen banen te verliezen als China en India de markt bestormen. In Sri Lanka zal wellicht 40-50% van de fabrieken de poorten sluiten.

De Chinese textielgolf in cijfers

- Vandaag neemt China 20 % van de wereldwijde kledingmarkt voor zijn rekening.
- Volgens de Wereldbank zal dat in 2010 tot 50 % oplopen.
- De kleding die Australië en Japan nu importeren, komt al voor 70% uit China.
- Het land breidt in sneltempo zijn textielaanbod uit, naar interieurartikels bijvoorbeeld. Bankstellen van een vergelijkbare kwaliteit, worden uit China ingevoerd aan 20% van de bij ons gangbare prijzen.

Ze zijn zo flexibel, meneer

Vorig jaar meldde het weekblad Trends dat China in 2002 alleen al 50.000 weefgetouwen importeerde. Meer dan er vandaag in de hele Verenigde Staten staan. Volgens de Amerikaanse textielconsulent David Birnbaum komt maar 10% van de Chinese textiel- en kledingexport uit staatsbedrijven en zijn de meeste concurrenten "keurige" zelfstandigen. Hans De Gusseme, PICANOL manager in China, spreekt van 'extreem kostenefficiënte familiebedrijfjes': "ze zijn enorm flexibel, overuren zijn geen punt en er zijn geen vakbonden".

Ramatex: een spoor van vernieling op zijn weg naar China

Sinds Ramatex in 2002 actief werd, ging geen week voorbij zonder krantenkoppen over protestmarsen, uitbuiting, klachten over lage lonen, verplichte overuren, illegale ontslagen en de onmogelijkheid om verlofdagen op te nemen. Een recent onderzoek bracht bovendien aan het licht dat het bedrijf ook ernstige milieu- en grondwatervervuiling op het geweten heeft. Het grootste schandaal brak eind vorig jaar los in de Namibische pers, toen bekend raakte dat Ramatex via mensenhandelaars 400 Bangladeshi had aangeworven. Die werden uiteindelijk door de regering weer het land uitgezet, toen bleek dat geen van hen over een geldige werkvergunning beschikte en dat de volledige groep in weerzinwekkende omstandigheden gehuisvest was, namelijk met zijn allen in een kleine eengezinswoning. Eén van hen verklaarde aan de pers dat hij

3500 dollar had betaald voor zijn rekrutering. Velen onder hen hadden have en goed verkocht en zitten nu met een zware schuldenlast. Na drie woelige jaren van moeilijke vakbondsonderhandelingen stemde de directie van Ramatex vorige maand toe om de werkomstandigheden van haar 6000 arbeiders te verbeteren. Die toezegging dreigt nu een maat voor niets te zijn.

Gerrit Stassyns, Landencoördinator voor FOS in Namibië en Angola

[FOSFOR: inhoudstabel](#)

Interview met Alípio de Oliveira

“Een rijk land met arme mensen”

Elke doorsnee Angolees zal je vertellen dat hij zijn armoede én de bijhorende ellende aan de ontzaglijke rijkdom van zijn land te danken heeft. Het land heeft genoeg olie, goud en diamanten, om iedere burger in welvaart te laten leven.

In werkelijkheid leven twee mensen op drie onder de armoedegrens. Angola wordt terecht een ‘rijk land met arme mensen’ genoemd. Nadat Portugal de kolonie opgaf en Angola in 1975 onafhankelijk werd, brak een lange en bloedige burgeroorlog los, met naar schatting 1 miljoen doden en honderdduizenden vluchtelingen. Sinds ruim drie jaar is de oorlog er wel ten einde. Wat is er sindsdien veranderd voor de gewone man in de straat? We vroegen het aan goede vriend en collega Jorge Alípio de Oliveira.

Hoe ver staat het met de langverwachte heropbouw van Angola?

Alípio: “De oorlog lijkt deze keer echt voorbij. Maar volgens recente gegevens van de Verenigde Naties, heeft een groot deel van de vluchtelingen nog steeds geen vaste verblijfplaats. En intussen bengelt Angola nog steeds onderaan de Menselijke Ontwikkelingsindex van de VN, bij de armste landen ter wereld. Intussen blijven we zowat alles invoeren. De uitvoer beperkt zich tot olie, mineralen, goud en diamanten. Van een industriële heropleving is nog niet veel te merken. Wel duiken er meer en meer Chinezen in het straatbeeld op, druk in de weer met bijvoorbeeld het plaatsen van digitale telefoonlijnen. Voordien zorgden enkel twee grote Coca-Cola fabrieken voor een paar honderd jobs. Maar de meeste wegen liggen er nog altijd quasi onberijdbaar bij. En wie het geluk heeft aangesloten te zijn op het elektriciteitsnet, mag blij zijn met een paar uren elektriciteit per dag. De gevolgen van deze gebrekkige infrastructuur worden steeds pijnlijker. In 1975 telde de hoofdstad Luanda 700.000 inwoners. Nu vele vluchtelingen zich opnieuw ergens vestigen, zijn dat er bijna 3 miljoen, volgens sommigen zelfs 5 miljoen. Deze mensenmassa’s kan de stad niet aan. Veel krottenwijken hebben geen stromend water of riolering. Hopelijk zullen de buitenlandse investeringen toenemen, nu ook het vertrouwen in een duurzame vrede groeit. Maar volgens mij zal Angola economisch pas opnieuw opbloeien wanneer men de – bijna als normaal ervaren – corruptie aanpakt.”

Na het afsluiten van de na-oorlogse “noodhulpperiode” was er toch een nieuwe grote donorconferentie gepland, om de heropbouw van Angola aan te zwengelen?

Alípio: “Inderdaad. Maar de donorlanden wachten nog steeds op een bevredigende uitleg van de regering over de olie-inkomsten van vorig jaar. Die lagen namelijk 40% hoger dan voorzien, door de stijging van de olieprijs. De donoren willen weten naar waar die

extra inkomsten gevloeid zijn, voor ze zelf met centen over de brug komen. Begrijpelijk, want volgens betrouwbare rapporten verdwijnen er elk jaar enorme sommen uit de staatskas.”

Wat zijn volgens jou de absolute prioriteiten in de heropbouw van het land?

Alípio: “De heropbouw en heruitrusting van de ziekenhuizen is een absolute noodzaak. Angola telt momenteel 1200 dokters voor een bevolking van naar schatting 13 miljoen inwoners, of zowat 1 dokter per 10.800 inwoners (nvdr: in België is dat 1 dokter per 625 inwoners). Vergeet niet dat de levensverwachting hier de helft is van die in het Noorden, en dat sociale zekerheid hier zo goed als onbestaande is. Ook aan het onderwijs moet dringend iets gedaan worden.”

Alípio over zijn taak bij FOS in Angola

Alípio heeft als kind en puber nog de koloniale periode in Angola meegemaakt. Hij werkte lange tijd voor ACORD en UNICEF, en werkt sinds twee jaar voor FOS, als assistent voor de coördinatie van syndicaten in Lubango.

“Angola kampt met een schrijnend gebrek aan opgeleide mensen. Er zijn vooral vormingen en uitwisselingen nodig, zodat het land uit zijn internationaal isolement kan geraken. Ik kan me dan ook goed vinden in mijn taak bij FOS om mee te werken aan een vormingscentrum voor de vrije vakbonden in Lubango. We moeten nu meer dan ooit investeren in een gemotiveerde nieuwe generatie met propere handen en frisse ideeën, die liever vroeg dan laat het roer in Angola kan omgooien.”

Gerrit Stassyns, landencoördinator voor FOS in Namibië en Angola

[FOSFOR: inhoudstabel](#)

Na noodhulp kan heropbouw van Sri Lanka beginnen

Een half jaar geleden overspoelde een verwoestende tsunami de kusten van Zuidoost-Azië. Van over de hele wereld werd gezorgd voor voedsel, drinkbaar water, geneesmiddelen. Ook door de Arbeiter Samariter Bund (ASB), een Duitse organisatie die net als FOS deel uitmaakt van het Solidar-netwerk, en actief is in de regio. Die noodhulp was en is broodnodig. Maar nu komt ook de heropbouw op gang. Dankzij de vele giften is bij FOS al € 12.051,62 verzameld. Deze middelen willen we via ASB aanwenden voor het herstellen en uitbreiden van het Noord-Sri-Lankaanse KAROD, een opvangcentrum voor personen met een handicap. Samen met ASB hebben we hierover een voorstel ingediend bij het 12-12 consortium. Slachtoffers van de tsunami vormen de voornaamste doelgroep, maar ook oorlogsslachtoffers, en mensen die ten gevolge van bijvoorbeeld malaria een handicap opliepen, worden niet vergeten. Naast de uitbreiding van het centrum, staat een verbetering van de gezondheidszorg op het programma, en een educatief aanbod, zodat ze meer kansen in de Sri Lankaanse samenleving krijgen.

[FOSFOR: inhoudstabel](#)

Wat denkt u over FOS?

Bij FOS-educatie stelden we ons de vraag wat het draagvlak is voor internationale samenwerking binnen de socialistische beweging. En in welke mate onze activiteiten tot meer inzicht en engagement leiden bij onze achterban – jullie dus, beste lezers. Voor een antwoord op deze vragen, deden we een beroep op een universitaire onderzoeksgroep (HIVA). Zij ontwikkelden een enquête, die aan de 445 mensen uit de FOS-achterban werd voorgelegd, namelijk actieve leden van MJA, S+, VIVA-SVV, VFG, de militanten van het ABVV en de SP.A-leden, en niet te vergeten de kader- en bestuursleden van deze organisaties.

De leden die nog nooit met FOS in contact kwamen, vergeleken we met de leden die wel reeds FOS-activiteiten hebben bijgewoond. In deze laatste groep blijkt onder meer dat 20% tot 40% meer mensen een juiste omschrijving kunnen geven van enkele FOS-thema's als 'Fair Trade', 'Schone Kleren' en 'Maquila'. Bovendien blijkt dat ontwikkelingssamenwerking in 38% van de organisaties hoger op de agenda staat dankzij FOS. Aan deze weg blijven we verder timmeren!

[FOSFOR: inhoudstabel](#)

1 mei voorbij

Een stralende dag midden in een aantal barkoude weken? Dat moest wel 1 mei zijn. Maar niet enkel het goede weer maakte van onze 1-mei-campagne een succes. Daarvoor zorgden ook alle FOS-personeelsleden en -vrijwilligers, die zich die dag over Antwerpen, Gent (zie foto), Houthalen-Helchteren, Kortrijk en Oostende verspreidden.

Centraal stond de strijd van de landbouwers in Peru, voor proper water voor hun gezinnen en gronden, en tegen de wanpraktijken van mijnbedrijven die dat water vervuilen. Onder het motto 'Elke druppel telt' kon u ten voordele van onze Peruaanse partners proeven van een (h)eerlijke 'mojito' of rummetje. Ook de solidariteitsmaaltijd van 27 en 28 april, waarbij samen meer dan 200 mensen aanschoven voor een Peruaans stoofpotje, bracht de nodige centen in het laatje. Het telwerk is nog volop aan de gang. In naam van onze partners: bedankt voor uw steun!

[FOSFOR: inhoudstabel](#)

Feestelijke solidariteit in Gent

Voor een hele dag vol boeiende culturele activiteiten, kon je op 17 april terecht op 'Gent OndersteBoven', een organisatie van Linx+, ABVV-Scheldeland, Bond Moyson Oost-Vlaanderen en tal van andere socialistische verenigingen. In het café van de Vooruit kon je je door FOS, VIVA-SVV en de Schone Kleren Campagne, laten meevoeren naar de wereld van de textielarbeid(st)ers, vroeger en nu, in Gent en in Centraal-Amerika. Op de tonen van salsagroep Piel Canela, ondertekenden 510 deelnemers de solidariteitsoproep voor Stufeky.

Maar liefst 400 leden van deze vakbond uit Nicaragua werden vorig jaar ontslagen. De bedrijfsleiding verdraagt geen kritiek op de verplichte, onbetaalde overuren in de textielfabriek. Om de actie nog meer zichtbaar te maken, stikten zes naaisters de stukjes rode stof van de deelnemers tot een indrukwekkende solidariteitsvlag. Solidariteit met heel wat feestelijke allures dus!

[FOSFOR: inhoudstabel](#)

Wereldvrouwenmars voor een andere wereld

In maart gingen vrouwen over de hele wereld op stap om het "Vrouwencharter voor een andere wereld" bekend te maken. Dat deden ze in het kader van de Wereldvrouwenmars, een wereldwijd netwerk van acties tegen armoede en geweld, en voor de integriteit van vrouwen. Bij ons vond een zevendaagse estafettemars van provincie naar provincie plaats. FOS en VIVA-SVV zetten in Roeselare en Antwerpen de toegang tot drinkbaar water voor vrouwen in de kijker, met de tentoonstelling 'Water, een vrouwenzaak?'.

Daarin kom je te weten dat in ons eigen land vrouwen gemiddeld een half uur langer werken dan mannen. Maar ook dat vrouwen 70% van de armen in de wereld vormen, en dat in het Zuiden vele vrouwen niet kunnen gaan werken, omdat water halen hun voornaamste dagtaak is. En waarom water maar beter geen koopwaar wordt. Een zestigtal mensen nam de tijd om ook enkele vragen te beantwoorden.

Aan twee deelnemers bezorgen we een exemplaar van ons koffiekookboek 'Koffie Verkeerd': Christa Ronse uit Kachtem en Agnes Wijns uit Herentals.

[FOSFOR: inhoudstabel](#)

Duurzaam sparen en beleggen: ook in jouw gemeente?

Banken bieden je tal van beleggings- en spaarmogelijkheden om je geld 'opzij te zetten'. Zij gebruiken dat geld om leningen te geven, aandelen van bedrijven te kopen, enz. Zo kunnen ze je interest betalen, en inkomsten voor zichzelf genereren. Maar weet jij langs welke bedrijven je geld intussen gepasseerd is? En hoe die zich gedragen tegenover mens en milieu? Steeds meer mensen beseffen dat ze met hun belegging of spaargeld meer kunnen bereiken dan alleen financieel rendement.

Zij willen dat hun geld terecht komt bij bedrijven die op een maatschappelijk verantwoorde manier ondernemen. In het belang van iedereen, in Noord en Zuid. Daarom is hier ook een taak weggelegd voor gemeentebesturen, die ons belastinggeld 'opzij zetten'. Goede wil genoeg, maar hoe begin je eraan? FOS heeft voor gemeentes – en SP.A-mandatarissen in de eerste plaats – de mogelijkheden op een rijtje gezet in de brochure 'Duurzaam sparen en beleggen in je gemeente'.

Wil je een lokale mandataris op ideeën brengen? Vraag de publicatie gratis aan bij Silvy Van Daele (02/552 03 02) of download ze op www.fos-socsol.be.

[FOSFOR: inhoudstabel](#)

Zimbabwe na de verkiezingen: Vakbondsleiders vrezen voor hun leven

"Weet je, in slechte tijden voelen mensen de noodzaak om steun te zoeken bij elkaar. In 2001 hadden we 135.000 leden. Vier jaar later, ondanks alle ellende, massaontslagen en repressie door de overheid, is ons ledental meer dan verdubbeld tot maar liefst 300.000!"

Aan het woord is Wellington Chibebe, de Algemeen Secretaris van de vakbondskoepel Zimbabwe Congress of Trade Unions (ZCTU), partner van FOS. De verkiezingen van maart leverden president Mugabe zijn gewenste tweederde meerderheid op. Wat staat de vakbonden en het land nu te wachten?

"Mugabe denkt er niet over een verzoenende hand uit te steken", aldus een ondanks alles opgewekte Chibebe. "Meteen na de verkiezingen is hij met een meedogenloze strafcampagne begonnen. Hij wil voor eens en voor altijd met ons afrekenen."

Hoe komt het dat de overheid de vakbeweging zo naar het leven staat?

"Al sinds haar oprichting in 1981 is de ZCTU een doorn in het oog van de Mugabe en zijn ZANU-regering, vanwege onze onafhankelijke en kritische opstelling. Dat werd er niet beter op toen hij begin jaren '90 een neo-liberaal beleid ging voeren, het zogenaamde ESAP (nvdr: het Economisch Structureel Aanpassingsprogramma, ook door IMF en de Wereldbank aangemoedigd). Onder dit programma werden subsidies afgeschaft, overheidsbedrijven geprivatiseerd, en de landsgrenzen opengesteld voor – veelal goedkope – importen. Stakingen volgden elkaar op, net als de de massa-ontslagen. Vakbeweging en regering raakten steeds vaker slaags. We formuleerden een alternatief voor het beleid van de overheid, maar die weigerde met ons de discussie aan te gaan. Onze nationale raadpleging over het beleid, heeft in 2000 geleid tot de oprichting van de oppositiepartij, Movement for Democratic Change (MDC). Mugabe heeft het ons nooit vergeven..."

Jullie zijn niet aan die partij gebonden. Waarom willen Mugabe en zijn ZANU dan toch met jullie afrekenen?

"Ten eerste is Mugabe niet erg vergevingsgezind. Maar hij is ook bang dat de geschiedenis zich zal herhalen. De laatste jaren hebben we namelijk met de ZCTU het ANSA-programma (Alternatives to Neo-liberalism in Southern Africa) gepromoot. Om tot zo een alternatief beleid te komen, moeten we een brede beweging van vakbonden, kerken, jongeren en andere bewegingen binnen de regio, maar ook in bijvoorbeeld Europa, op de been brengen. Enkel met zo'n achterban kunnen we gaan lobbyen voor de uitvoering van dit beleid, ook in Zimbabwe. En daardoor vormen we – alweer – een bedreiging voor de ZANU. Bovendien beseft die maar al te goed dat de bevolking haar nooit de onderdrukking, corruptie, wetteloosheid en honger van de afgelopen jaren zal vergeven. Een kritische vakbeweging zal daarom altijd een bedreiging voor de ZANU blijven."

Lopen jullie persoonlijk gevaar?

"Absoluut. In maart nog mislukte een aanslag op onze voorzitter Lovemore Matombo. De ZANU wil op heel korte termijn de leiding over de ZCTU overnemen. Want alleen een Zanu-vriendelijke vakbondskoepel kan er op de vergadering van de Internationale Arbeidsorganisatie in juni voor pleiten dat Zimbabwe niet weer voor schending van mensen- en arbeidsrechten veroordeeld wordt. De ZANU schuwt geen enkel middel. De recente benoeming van het voormalige hoofd van de gevreesde geheime dienst (CIO) tot Minister van Arbeid en Sociale Zaken, is bijvoorbeeld geen goed teken. Voor ZANU dringt de tijd en wij vrezen dan ook voor ons leven."

Is er nog een oplossing mogelijk?

"Mugabe en zijn regering moeten in binnen- en buitenland voor hun wanbestuur veroordeeld worden. Daartoe moet de ZCTU – samen met andere burgerorganisaties – dit regeringsbeleid blijven aanklagen. Maar om daarin te slagen, moeten wij onze

onderlinge verschillen overstijgen, en met één stem leren spreken. En internationale solidariteit en steun zal daarbij, meer dan ooit, nodig zijn.”

De auteur wenst anoniem te blijven.

FOS steunt de Zimbabweanse vakbondskoepel ZCTU

FOS steunt al jaren ZCTU's onderzoeks- en trainingsprogramma voor Zimbabweanse arbeiders op vlak van arbeidsrechten, de Zimbabweanse economie en alternatieven daarvoor.

Via onze elektronische [nieuwsbrief](#) hielpen we mee aan het verspreiden van een solidariteitsoproep om de Zimbabweanse regering te tonen dat ze niet ongemerkt hun gang kunnen gaan. De meer dan 2000 handtekeningen werden op 18 april overhandigd aan de Zimbabweanse ambassadeur in Brussel.

[FOSFOR: inhoudstabel](#)

Wereldkeuken: Camarao Grelhado Piri Piri

Gegrilde Gamba's Pili Pili (Mozambique)

De FOS-werking in Mozambique concentreert zich in het binnenland, maar met de 2500 km kustlijn die het land rijk is, kon een heerlijk zomers visgerecht als aperitiefhapje niet uitblijven!

Nodig voor 4 tot 6 personen

- 100 g rauwe gamba's
- 1,5 tl fijngehakte Spaanse peper
- 4 teentjes knoflook, grof gehakt
- 2 el citroensap
- 1,5 dl olie
- zout en peper naar smaak

Bereiding:

Maak de gamba's schoon: pel ze, en snijd ze open zodat je het darmkanaal kan verwijderen, maar laat het staartje eraan. Leg ze in een kom. Meng spaanse peper, knoflook, citroensap en de helft van de olie tot je een homogeen mengsel krijgt. Voeg geleidelijk de rest van de olie, zout en peper toe. Giet het mengsel over de gamba's, zodat ze allemaal goed bedekt zijn. Dek de kom af en zet hem minstens 3 uur in de koelkast, om de gamba's te marinieren. Roer af en toe om.

Haal de gamba's uit de marinade en leg ze onder de grill of op een spiesje op de barbecue. Rooster ze 2 minuten aan elke kant. Smakelijk!

Tip: Zin om te kokerellen én FOS te steunen? Organiseer een solidariteitsmaaltijd voor je vereniging of vriendenkring. Een praktische handleiding kan je aanvragen bij An Van de Velde (02/552 03 00 of an.vandevelde@fos-socsol.be)

[FOSFOR: inhoudstabel](#)

Uitleiding Chris Van den Bossche

"FOS is nu klaar om meer naar buiten te treden"

Chris Van den Bossche is provinciaal secretaris van de Bond Moyson West-Vlaanderen. In 1990 werd hij lid van de raad van bestuur van FOS, en van 1999 tot en met begin 2005 was hij FOS-voorzitter. In die 15 jaar is FOS, mede onder de impuls van Chris, terug naar de socialistische beweging toegegroeid, en is de FOS-ploeg als een hecht team aan een gemeenschappelijk programma beginnen werken. Sinds 1994 was hij nauw betrokken bij de oprichting van een plattelandsmutualiteit in Nicaragua, de "Mútua del Campo", en later bij de evaluatie hiervan. Chris, bedankt voor je inzet!

[FOSFOR: inhoudstabel](#)

FOS-spotting

Waar vind je FOS de komende maanden? Voor meer informatie over deze activiteiten, kan je surfen naar www.fos-socsol.be of bellen naar 02/552 03 00.

Awethu – Trefweek Zuid-Afrika op Belgische bodem

- Van 14 tot 19 juli
- Landen
- Vlaamse en Zuid-Afrikaanse jongeren ontmoeten elkaar en gaan de strijd aan tegen HIV/aids.

7e Wereldfeest: Water Wereld Wijd

Zuiderse ritmes, exotische markt, proefondervindelijke stands

- zondag 28 augustus
- van 10 uur tot 19 uur
- provinciaal Domein Bokrijk, Genk
- gratis toegang

Santé Local

Gezinsdag van De Voorzorg Antwerpen

- tal van optredens, stands en demonstraties
- Zondag 28 augustus
- Markten en pleinen van Boom

Uitwisseling vakbondsmilitanten

- Van 10 tot 18 oktober
- Militanten uit Centraal-Amerika te gast tijdens vormingsdagen met militanten van ABVV West-Vlaanderen en Vlaams-Brabant

Dag van de Internationale Solidariteit

- ABVV West-Vlaanderen
- Zaterdag 15 oktober
- Cultureel Centrum, Diksmuide

Confêttia

Feestelijke happening voor en door vrouwen

- Zondag 16 oktober
- BOZAR Brussel